

Ορόσημα Μαιευτικής
& Γυναικολογίας

John Braxton Hicks (1823-1897) Μεικτός μετασχηματισμός - Συστολές Braxton Hicks

Σ.Ι. Μανταλενάκης

Από την αρχαία ελληνική ιατρική ήταν γνωστός ο εσωτερικός μετασχηματισμός και ο εξελκυσμός του εμβρύου και τουλάχιστον εφαρμόζοταν κατά τον τοκετό σε εγκάρσιο σχήμα. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι ο Ιπποκράτης είχε κατονομάσει «στροφή» τον εσωτερικό μετασχηματισμό, όρος που χρησιμοποιείται σήμερα από την Αγγλοσαξονική Σχολή: “version”. Μετά το τέλος της ελληνιστικής και ρωμαϊκής ιατρικής, την εξαφάνισή της και την εκ νέου ανακάλυψή της κατά την Αναγέννηση, ο εσωτερικός μετασχηματισμός αναφέρεται και πάλι στη Μαιευτική της εποχής εκείνης. Αρχικά από τον Ambroise Paré, κατόπιν από τη διάσημη Γερμανίδα μαία Justine Ditttrichin Siegemundin. Το 1690, στο βιβλίο που εξέδωσε από τη μαιευτική πείρα που απέκτησε στην αυλή του κρατιδίου του Βραδεμβούργου, με τίτλο “Die Chur Brandenburgische Hoff-Were-Mutter”, εκτός από την περιγραφή της μαιευτικής επέμβασης, παραθέτει σειρά με κατατοπιστικές εικόνες. Ακολουθούν με τη σειρά τους και άλλοι ιατροί ασχολούμενοι με τη Μαιευτική. Έτσι, επανέρχεται η εκτέλεση του εσωτερικού μετασχηματισμού, αρχικά στην προσπάθεια αντιμετώπισης της δυστοκίας που οφειλόταν στο εγκάρσιο σχήμα, αλλά αργότερα και στις περιπτώσεις προδρομικού πλακούντα και εκλαμψίας.

Ο Braxton Hicks, το 1860, πρότεινε το λεγόμενο μεικτό μετασχηματισμό, δηλαδή το συνδυασμό εσωτερικού και εξωτερικού μετασχηματισμού. Ο μεικτός μετασχηματισμός είχε ένδειξη και έβρισκε ικανοποιητική εφαρμογή στις περιπτώσεις του προδρομικού πλακούντα και της εκλαμψίας, με τη δεδομένη επικινδυνότητα, για την εποχή εκείνη, της καισαρικής τομής. Πρέπει, εδώ, να αναφερθεί ότι επίσημα ο εξωτερικός μετασχηματισμός περιγράφηκε από το Γάλλο καθηγητή Adolphe Pinar το 1878, στη δημοσίευσή του σχετικά με τη μαιευτική ψηλάφηση “Traiti du palper abdominal au point de vue obstetrical”¹, αλλά μοιάζει αδιανόητο να μην είχε εφαρμοσθεί και στο παρελθόν, γιατί στηρίζεται στην απλή σκέψη και την παρατήρηση ενδεχομένως του κάθε ιατρού ή μαίας. Παρόλα αυτά, ο εξωτερικός μετασχηματισμός, μετά τον πρώτο ενθουσιασμό, βρήκε περιορισμένη εφαρμογή και σταδιακά εγκαταλείφθηκε λόγω της επικινδυνότητάς του στο έμβryo. Εδώ πρέπει να αναφερθεί ότι ο εξωτερικός μετασχηματισμός υπήρξε ιδιαίτερα καταστροφικός σε περιπτώσεις ισχιακής προβολής, που γινόταν προσπάθεια να μετατραπεί σε κεφαλικές, λόγω σύσφιξης του ομφαλίου λώρου ή αποκόλλησης του πλακούντα κατά την προσπάθεια.

Στην περιγραφή του μεικτού μετασχηματισμού, ο Braxton Hicks αναφέρει: «Ο δείκτης και όταν χρειασθεί και ο μέσος δάκτυλος του αριστερού χεριού εισάγονται προσεκτικά στον κόλπο και προωθούνται μέσα στον τράχηλο, έτσι ώστε να ψηλαφηθεί η κεφαλή του εμβρύου. Το αριστερό χέρι δίνει

Αλληλογραφία:

Σ.Ι. Μανταλενάκης

Μητροπόλεως 38

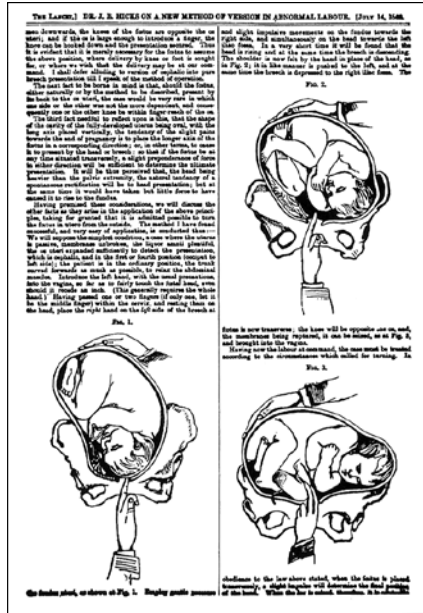
546 23 Θεσσαλονίκη

Τηλ./Fax: 2310 231433

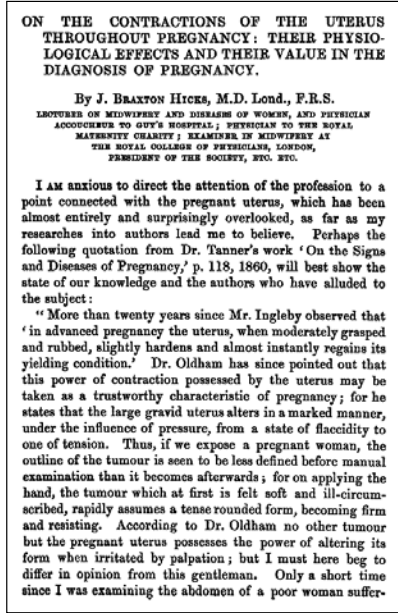
E-mail: sergmant@otenet.gr

Κατατέθηκε:

Εγκρίθηκε:

Εικόνα 1. Για μια νέα μέθοδο μετασχηματισμού σε ανώμαλο τοκετό, “On a new method for version in abnormal labour”, Braxton Hicks (1860).

Εικόνα 2. Για τις συστολές της μήτρας κατά τη διάρκεια της κύησης, οι φυσιολογικές τους επιδράσεις και η αξία τους για τη διάγνωση της κύησης, “On the contractions of the uterus throughout pregnancy: their physiological effects and their value in the diagnosis of pregnancy”, Braxton Hicks (1887).

ώθηση στο κεφάλι προς τα επάνω, ενώ το δεξί προσπαθεί να κατεβάσει τους γλουτούς του εμβρύου προς τα κάτω και έτσι το κάθετο σχήμα σταδιακά να μεταβληθεί σε εγκάρσιο (εικόνα 1) και στη συνέχεια να ακολουθήσει η σύλληψη του ποδιού και ο εξελκυσμός του εμβρύου. Το πλεονέκτημα του μεικτού μετασχηματισμού είναι ότι μπορεί να εφαρμοσθεί με μικρή διαστολή του τραχήλου». Η δημοσίευση του 1860 φέρει τον τίτλο: “On a new method for version in abnormal labour”², (για μια νέα μέθοδο μετασχηματισμού σε ανώμαλο τοκετό). Στην αγγλοσαξονική βιβλιογραφία, ο μεικτός μετασχηματισμός αναφέρεται ως διπολική στροφή (bipolar version).

Ένα άλλο ενδιαφέρον μαιευτικό θέμα με το οποίο ασχολήθηκε ο Braxton Hicks είναι οι συστολές της μήτρας κατά τη διάρκεια της κύησης, οι οποίες όμως δεν έχουν σχέση με τις συστολές του τοκετού. Υποστηρίζει στην επιστημονική του δημοσίευση το 1871 ότι «οι συστολές αυτές ξεκινούν από τον τρίτο μήνα και εξακολουθούν μέχρι το τέλος της κύησης. Γίνεται αυτόματα σύσπαση και ακολουθεί η χαλάρωση κατά τον ίδιο τρόπο. Είναι χαρακτηριστικό ότι οι συσπάσεις αυτές δε συνοδεύονται από πόνο, καθώς μόνο στις πιο ευαίσθητες μήτρες μπορεί να υπάρξει κάποια μικρή ενόχληση.» Στη συνέχεια αναφέρει ότι το γεγονός αυτό το παρακολουθούμε συνεχώς επί έξι χρόνια σε έγκυες και φαίνεται να είναι απόλυτα φυσιολογικό, αφού συμβαίνει σε όλες τις εγκυμοσύνες (εικόνα 2). Ο τίτλος της εργασίας είναι: “On the contractions of the uterus throughout pregnancy: their physiological effects and their value in the diagnosis of pregnancy”³, (για τις συστολές της μήτρας κατά τη διάρκεια της κύησης, οι φυσιολογικές τους επιδράσεις και η αξία τους για τη διάγνωση της κύησης).

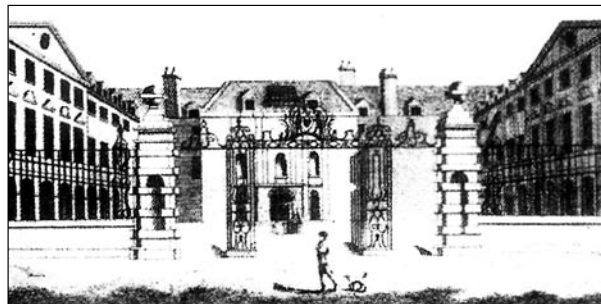
Ο Braxton Hicks (εικόνα 3) γεννήθηκε το 1823 στο Rye της κομητείας του Sussex της Αγγλίας. Έλαβε την πανεπιστημιακή του εκπαίδευση από το νοσοκομείο Guy’s του Λονδίνου (εικόνα 4), από όπου αποφοίτησε το 1847 με πολλές διακρίσεις. Εργάστηκε αρχικά στην περιοχή Tottenham του Λονδίνου και ασχολήθηκε με τη γενική ιατρική, ενώ αργότερα αφοσιώθηκε αποκλειστικά στη μαιευτική. Το 1859 διορίστηκε ως μαιευτήρας στο νοσοκομείο Guy’s και στη συνέχεια εργάστηκε ως consultant στα νοσοκομεία Guy’s και St Mary’s. Υπήρξε μέλος αλλά και πρόεδρος ιατρικών εταιρειών, μεταξύ των οποίων και της μαιευτικής εταιρείας του Λονδίνου κατά το έτος 1871. Επέδειξε αξιόλογη επιστημονική δραστηριότητα και πλούσιο συγγραφικό έργο. Είναι εντυπωσιακό για την εποχή εκείνη ότι, πέραν των δυο χαρακτηριστικών και αξιόλογων εργασιών που αναφέρθηκαν, το όνομά του εμφανίζεται σε άλλες περίπου 130 επιστημονικές δημοσιεύσεις, οι οποίες αφορούσαν ποικίλα θέματα μεταξύ των οποίων και η βοτανική. Απεβίωσε στις 28 Αυγούστου του 1897 στο Brackens του Limington, μετά από τρίμηνη ασθένεια, που αρχικά είχε διαγνωστεί ως γρίπη. Σημειώνεται ότι είχε αποσυρθεί από την ενεργό ιατρική πράξη τρία χρόνια νωρίτερα.

Σήμερα, μετά την εξαφάνιση των μετασχηματισμών στη Μαιευτική και Γυναικολογία, ήταν επόμενο και ο μεικτός μετασχηματισμός ή μετασχηματισμός κατά Braxton Hicks να διαγραφεί από το λεξιλόγιο του σύγχρονου μαιευτήρα-γυναικολόγου. Ωστόσο, αναμφισβήτητα, οι συστολές Braxton Hicks θα συνεχίσουν να μας ενδιαφέρουν καθώς αποτελούν ένα φυσιολογικό φαινόμενο.

Summary
Mandalenakis S.

Εικόνα 3. John Braxton Hicks (1823-1897)

Εικόνα 4. Νοσοκομείο Guy's του Λονδίνου το 18ο αιώνα

John Braxton Hicks (1823-1897), Braxton Hicks bipolar version, Braxton Hicks contractions
Helen Obstet Gynecol 19(1):13-15, 2007

Internal podalic version and breech extraction is a method known since Hippocrates era. External version was promoted during 19th century by professor Pinar and others, but it had limited application. In 1860, Braxton Hicks published his description of a combined method using both external and internal methods to turn the fetus, which was later named bipolar version. This method was applicable in cases of placenta praevia and eclampsia even when the dilatation of the cervix was not completed. In 1871, after many years of constant observation, Braxton Hicks expressed his certainty that the uterus possesses the power and habit of spontaneously contracting and relaxing from a very early period of pregnancy even from the third month. Braxton Hicks was born in Rye, England in 1823. He took his medical training at Guy's Hospital, receiving

his degree in 1847. He entered medical general practice in London area and later he specialized in Obstetrics. In 1859, he was appointed as assistant physician in Obstetrics in Guy's Hospital. In 1871, he became consultant to both Guy's and St Mary's Hospitals. He published more than 130 papers on medical topics as well as in other subjects. He retired from practice in 1894 and died on 28 August 1897.

Βιβλιογραφία

1. Pinard A, "Traité du palper abdominal au point de vue obstétrical". Paris, H Lauwereyns, 1878.
2. Hicks JB. "On a new method of version in abnormal labour", *Lancet*, 1860; 2:28-30.
3. Hicks JB. "On the contractions of the uterus throughout pregnancy: Their value in the diagnosis of pregnancy". *Trans Obstet Soc London*, 1871; 13:216-31.